

Papua Lobby

Jaarverslag 2004

Stichting Papua Lobby

Papua Lobby

Allesomvattende dialoog met alle betrokken partijen
e-mail: papua-lobby@planet.nl - <http://www.newsbank.net/papua-lobby>

Postbus 28069, 3828 ZH Hoogland, Nederland

Tel/fax: 033-4532145

Postbank: 60.30.20 – Stichting Papua Lobby, Hoogland

Registratie: KvK Rijnland - 41166852

Inhoudsopgave

Voorwoord	3
Wie is wie	5
Papua Lobby	6
Visie	6
Doel	7
Organisatie	7
Plannen	7
Jaarverslag 2005	8
Inheemse volken	8
Politieke dialoog	9
Maatschappelijke organisaties	10

Voorwoord: dialoog als enige uitweg

Is er eindelijk democratie in Indonesië en West Papua? Met de wind van reformatie eind jaren '90 was een begin van hoop merkbaar in West Papua. Religieuze en maatschappelijke organisaties deden van zich spreken.

Na vier decennia van totale onderdrukking waarbij elke vorm van verzet noodzakelijkerwijs ondergronds moest plaatsvinden, besloot het massale Tweede Papua Volkscongres in 2000 om gebruik te maken van de nieuwe openheid in Indonesië en om de politieke aspiraties via legale, transparante en democratische wegen kenbaar te maken aan Jakarta. Er werden nieuwe organisatiestructuren opgezet waaronder de Dewan Papua (Papua Raad), waarbinnen het Presidium van de Papua Raad (PDP) en het Papua Panel opereren, en de Inheemse Papua Raad (DAP). De Organisasi Papua Merdeka (OPM), de beweging die al die decennia een gevoel van eigenwaarde en trots levend had gehouden, besloot mee te gaan op de weg van vreedzame dialoog. Veertig jaar van gewapend verzet had de onafhankelijkheid niet dichterbij gebracht en ook de OPM was bereid om van strategie te veranderen.

Sinds 2000 vragen de Papua's om een open dialoog met Jakarta om de aspiraties en problemen in West Papua op een transparante en democratische manier te bespreken.

Speciale autonomie

Het eerste resultaat van de openlijke roep voor een onafhankelijk West Papua was dat de Papua's Speciale Autonomie kregen. In oktober 2001 keurde het Indonesische parlement de Speciale Autonomiewet voor Papua (UU21/2001) goed. De mensen die de autonomiewet verwierpen, omdat deze niet ver genoeg zou gaan, werden beschuldigd van separatisme (PDP-voorzitter Theys Eluay werd in november 2001 ondermeer om die reden vermoord). Al vrij snel echter, toen duidelijk werd dat Jakarta weigerde om de autonomiewet naar letter en geest uit te voeren, werden ook de ijveraars voor volledige invoering van de autonomiewet beschuldigd van staatsondermijnende activiteiten.

Opdeling provincie illegaal

Jakarta ligt letterlijk en figuurlijk heel ver van West Papua. Er is geen vertrouwen tussen de machthebbers in Jakarta en de Papua's. Inconsistente en verwarrende signalen, wetten en maatregelen uit Jakarta hebben in West Papua een klemmende sfeer van onzekerheid en onveiligheid geschapen.

De opdeling van de provincie Papua in drie delen, een overduidelijke poging van Jakarta tot 'verdeel en heers', is door het Constitutionele Hof in Jakarta in 2004 tot onwettig bestempeld, omdat de opdeling niet is goedgekeurd door de (nog steeds niet geïnstalleerde) Papua Volksraad (MRP). Het Hof voegde er echter aan toe dat de nieuwe provincie West Irian Jaya wel geaccepteerd moet worden, omdat de nieuwe bestuursstructuur al functioneert.

Illegal Hukum

De mensenrechten in West Papua worden nog steeds op grote schaal geschonden. In 2004 heeft een militaire operatie in Puncak Jaya geleid tot 15 doden, de vernieling van tuinen, huizen en scholen en de vlucht van ruim vierduizend mensen naar schuilplaatsen in de bossen.

De verantwoordelijken voor de grove mensenrechtenschendingen in Abepura (december 2000) zijn nog steeds niet berecht. De al lang slepende rechtszaak is bovendien verplaatst van Abepura (West Papua) naar Makassar (Sulawesi), waardoor familie, vrienden en landgenoten het proces niet kunnen volgen. Ook zijn gevangenen (waaronder de leden van het Papua-Panel in Wamena) in strijd met de geldende rechtsregels overgeplaatst naar gevangnissen in andere delen van Indonesië.

Deze voorbeelden van willekeur zijn een duidelijke blijk van minachting voor de staatsburgers in de provincie Papua. Deze situatie wordt door de Papua's aangemerkt als – illegal hukum of illegal justice/law. Er is dus nog lang geen sprake van echte democratie in West Papua, maar de processen die leiden tot meer vrijheden, zowel individueel als institutioneel, krijgen dankzij de inzet van maatschappelijke organisaties meer en meer ruimte.

Dialogoog

Ondanks de vele en complexe problemen van West Papua is dialoog met alle partijen en betrokkenen volgens de meeste Papualeiders en volgens Papua Lobby de enige uitweg. De centrale regering in Jakarta loopt nog steeds weg voor een open, allesomvattende dialoog met de Papua's en weigert zelfs om met de Papua's een dialoog aan te gaan over de door de centrale overheid zelf aangenomen autonomiewet.

De nieuwe, geweldloze koers van de Papua's heeft daarentegen al wel resultaat op het internationale toneel. Dankzij de internationale lobby staat West Papua weer op veel agenda's. De Europese Unie en de afzonderlijke lidstaten, de Verenigde Staten en het Pacific Islands Forum hebben nadrukkelijk laten weten dat de Speciale Autonomiewet voor Papua in zijn geheel moet worden uitgevoerd, inclusief de MRP, de Papua Volksraad, met alle bevoegdheden zoals aanvankelijk opgenomen in UU21/2001.

In 2004 heeft de Tweede Kamer acht keer vragen gesteld over gebeurtenissen in West Papua, en zowel minister Bot (Buitenlandse Zaken) als Van Ardenne (Ontwikkelingssamenwerking) hebben gemeld dat ze de ontwikkelingen in West Papua kritisch volgen en regelmatig bespreken met hun Indonesische collega's.

Veerkracht

West Papua was onder generaal Suharto niet vrij toegankelijk voor buitenlanders en de wereld was niet vrij toegankelijk voor de Papua's. Die situatie is nu veranderd. Religieuze en maatschappelijke organisaties uit West Papua zijn aanwezig op internationale en regionale bijeenkomsten waar gesproken wordt over mensenrechten, inheemse rechten, milieu, ontwikkeling of specifiek over West Papua.

Het recht op zelfbeschikking begint met het recht op eigen vertegenwoordiging. Met de opkomst en versterking van maatschappelijke organisaties in West Papua hoeven solidariteitsgroepen in het buitenland niet meer zelf te bedenken hoe, waar en wanneer West Papua op de agenda gezet moet worden. Met het Papua Volkscongres in 2000 hebben de Papua's laten zien dat het volk een geweldige veerkracht heeft. Ondanks de jarenlange onderdrukking dromen ze niet alleen, maar werken ze actief aan de realisatie van hun recht op zelfbeschikking, op ontwikkeling en op een menswaardig bestaan.

Papua Lobby bepaalt haar lobbydoelen in nauw overleg met maatschappelijke organisaties in West Papua en zet zich in om vertegenwoordigers van deze organisaties te laten deelnemen aan bijeenkomsten met Europese beleidsmakers en internationale conferenties. Tevens zoekt Papua Lobby mogelijkheden voor medewerkers van organisaties in West Papua voor scholing en vaardigheidstrainingen (mensenrechten, leiderschap, projectaanvragen schrijven, [financiële] rapportage enz.)

Dit jaarverslag geeft een beeld van onze inspanningen van afgelopen jaar.

Graag roepen wij u op om ons te steunen.

Uw hulp en steun kunnen van groot belang zijn voor de Papua's. Wilt U het verschil maken?

Bestuur en medewerkers van Papua Lobby

Wie is wie bij Papua Lobby

Viktor Kaisiëpo, uitvoerend directeur Papua Lobby

Viktor Kaisiëpo is in 1948 in Korido, West Papua, geboren. Als gevolg van de New York Agreement in augustus 1962 en het verzet van zijn vader Markus Kaisiëpo tegen de Indonesische overname, kwam de familie in oktober 1962 in Nederland te wonen. Viktor Kaisiëpo zet het werk van zijn vader voor het recht op zelfbeschikking van zijn volk voort. Sinds 1984 doet hij dat fulltime.

In juli 2000 werd hij tijdens het nu al historische Tweede Papua Volkscongres in Jayapura benoemd tot vertegenwoordiger in Europa van het Presidium Dewan Papua. Hij participeert in diverse Nederlandse, Europese en internationale netwerken en gaat de dialoog aan met diverse overheden. In februari 2001 was hij aanwezig bij de oprichting van de Dewan Adat Papua in Jayaparu. Zijn jarenlange inzet en ervaring bij de internationale discussie van en over Inheemse Volken en bij de opstelling van de VN-Verklaring voor de Rechten van Inheemse Volken, vormen een belangrijke bijdrage aan de totstandkoming van deze Inheemse Papua Raad. Als Ambassadeur voor de inheemse Papua volken neemt hij deel aan het internationale debat over de rechten van inheemse volken en aan discussies binnen de Verenigde Naties.

Evelien van den Broek, office manager Papua Lobby

Evelien van den Broek is landbouwkundig ingenieur, afgestudeerd aan de Landbouw Universiteit Wageningen. Haar eerste acties voor West Papua voerde ze in 1984 als Wagenings student. In 1991 was ze medeoprichter van de Stichting Studie & Informatie Papua Volken (PaVo) die ze ook gedurende twee periodes heeft geleid (1991-1994 en 1999-2001). Ze is een van de drijvende krachten achter de organisatie en structurele vormgeving van Papua Lobby.

Martha Meijer, Voorzitter Papua Lobby (in het dagelijks leven directeur Humanistisch Overleg Mensenrechten)

Kees van de Meiracker, Bestuurslid Papua Lobby (in het dagelijks leven conservator Wereldmuseum Rotterdam)

Bert Ernste, Secretaris / Penningmeester Papua Lobby (in het dagelijks leven journalist)

Papua Lobby

Visie

Oplossingen zijn structureel als ze gebaseerd zijn op duurzame veranderingen op politiek niveau. Papua Lobby vertrekt vanuit de overtuiging dat elke succesvolle ontwikkeling moet voortkomen uit de inzet van de mensen zelf, hun eigen overtuiging en hun eigen culturele waarden en “eigenaardigheden”.

In West Papua kunnen duurzame politieke veranderingen alleen bewerkstelligd worden door professionele, transparante lokale organisaties die niet verbonden zijn aan de (corrupte) overheid of aan de staat. Maatschappelijke organisaties (*civic society*) zijn onmisbaar in het vestigen, functioneren en verdedigen van een democratie.

In een volwassen democratie worden de belangen van burgers en groepen niet alleen behartigd door de wet en door de volksvertegenwoordiging, maar ook door vakbeweging, consumentenbond, vrouwenorganisaties, enzovoort.

In West Papua voelen de mensen zich niet beschermd door de Indonesische wetten.

Mensenrechtenschendingen, landonteigeningen en intimidatie zijn nog steeds aan de orde van de dag. Daarnaast is er in Indonesië nog steeds sprake van ‘onschendbaarheid’: met name hogere officieren van leger en politie worden vaak gevrijwaard van vervolging voor het begaan van mensenrechtenschendingen, illegale handel of andere strafbare feiten.

De Papua’s voelen zich ook niet vertegenwoordigd door het nationale parlement in Jakarta. Op de ruim 220 miljoen inwoners van Indonesië, vormen de 1,2 miljoen Papua’s slechts een kleine minderheid.

Na de val van Suharto in 1998, hebben de Papua’s de nieuwe openheid aangegrepen om zich te uiten en te organiseren. Ze hebben discussiebijeenkomsten en congressen georganiseerd, er zijn organisaties opgezet en er worden weer plannen gemaakt voor de toekomst (scholing, business, democratie). Na jarenlange isolatie en onderdrukking gaat dit proces logischerwijs gepaard met veel vallen en weer opstaan.

Papua Lobby steunt de vorming en de versterking van een maatschappelijke veld.

Ten eerste als doel op zich: maatschappelijke organisaties zijn onmisbaar bij het verdedigen van de belangen van de bevolking.

Ten tweede als hét middel om duurzame veranderingen op politiek, sociaal, economisch en cultureel niveau te bewerkstelligen.

Papua Lobby bepaalt haar lobbydoelen in overleg met maatschappelijke organisaties in West Papua en zet zich in om vertegenwoordigers van deze organisaties te laten deelnemen aan bijeenkomsten met Europese beleidsmakers, internationale conferenties en aan vaardigheidstrainingen. Papua Lobby is tevens op zoek naar organisaties die een samenwerking kunnen aangaan met organisaties in West Papua, ondermeer op het gebied van uitwisseling van ervaringen en vaardigheden.

Met deze werkwijze zet Papua Lobby in op duurzame veranderingen. Geen korte-termijnsuccesjes, maar structurele verbeteringen die het leven van de mensen in West Papua een gegarandeerde basis moet geven van gerechtigheid, democratie en vooruitgang.

Het is een lange weg maar naar onze overtuiging een weg die uiteindelijk de beste perspectieven biedt.

Doelstelling

De opdracht van Papua Lobby is:

Het creëren van voorwaarden en mogelijkheden voor de inheemse volken van West Papua om hun toekomst en bestemming in eigen hand te nemen op basis van het recht op zelfbeschikking. Tijdens dit proces dienen ze zeggenschap te verwerven over hun civiele, politieke, economische en sociale rechten zoals geformuleerd in het nationale en internationale recht.

Met haar inzet wil Papua Lobby ertoe bijdragen dat de Papua's erkend worden als actieve en autonome actoren in alle ontwikkelingen betreffende West Papua.

Organisatie

Stichting Papua Lobby is in 2002 opgericht rond de activiteiten van Viktor Kaisiëpo en zijn functies binnen de Presidium Dewan Papua (PDP) en de Dewan Adat Papua (DAP).

Het bestuur bestaat uit drie personen: een voorzitter, een secretaris, een penningmeester, en een of meerdere leden. Voor de huidige samenstelling van het bestuur zie pagina 5.

In de eerste twee jaren beperkten de activiteiten van de Papua Lobby zich tot de activiteiten van Viktor Kaisiëpo.

Hij is de enige betaalde werknemer, sinds september 2002 in dienst van Papua Lobby, en verantwoordelijk voor de communicatie en afstemming met de partners in West Papua. Zijn belangrijkste taak is overleggen, lobby en representatie (zie hierna).

De boekhouding en administratie van de stichting worden op vrijwillige basis gedaan door Evelien van den Broek.

Plannen

In 2005 wil Papua Lobby de activiteiten uitbreiden en daarvoor meer personeel aantrekken. Papua Lobby maakt op dit moment op verzoek van de partners in West Papua plannen voor een Papua Resource Centre, een centrum waar historische en actuele documenten gearchiveerd worden. Het Resource Centre zal analyses en updates verzorgen van diverse ontwikkelingen en seminars organiseren. Tot de doelgroep behoren studenten, wetenschappers en journalisten in West Papua en in Europese landen.

Deze uitbreiding van activiteiten betekent dat we ook de financiële basis van Papua Lobby steviger moeten maken; de komende maanden zal Papua Lobby aandacht besteden aan fondswerving en uitbreiding van het donateurbestand.

Jaarverslag 2004

1. RECHTEN VAN INHEEMSE VOLKEN – DEWAN ADAT PAPUA (DAP)

In februari 2002 is in Jayapura de *Dewan Adat Papua* (Papua Inheemse Autoriteit) opgericht op aanbeveling van het Papua Volkscongres in mei-juni 2000 [commissie IV – Inheemse Rechten]. Viktor Kaisiëpo heeft vanuit zijn jarenlange betrokkenheid bij de internationale discussie over inheemse rechten een belangrijke rol gespeeld bij de oprichting en bij de huidige activiteiten van DAP. Hij heeft deelgenomen aan de oprichtingconferentie en participeert sindsdien als vertegenwoordiger van DAP in internationale conferenties als Ambassadeur van de Papua Inheemse Naties.

a. Verenigde Naties

Sinds 1987 is Viktor Kaisiëpo actief bij de Verenigde Naties op het gebied van de rechten van inheemse volken. Er zijn twee mechanismen bij de VN die expliciet gaan over de rechten van inheemse volken: het *Permanent Forum on Indigenous Issues* (UNPFII) dat elk jaar twee weken in mei in New York vergadert, en de *Working Group Indigenous Populations* (UNWGIP) die elk jaar twee weken in juni in Genève vergadert. Ook in 2004 heeft Viktor beide vergaderingen bijgewoond, in New York samen met twee vertegenwoordigers uit West Papua en in Genève met een vertegenwoordiger uit West Papua.

Voor het tweede jaar heeft Viktor Kaisiëpo aansluitend op de sessie van de UNWGIP een college verzorgd voor de inheemse deelnemers aan de Unitar-training (UN-Training and Research) over de rechten van inheemse volken.

b. Wereldbank

In mei 2003 is Viktor Kaisiëpo voorzitter geworden van het interim-bestuur van de “*World Bank Grant Facility for Indigenous Peoples*” (WBGFIP). Inheemse gemeenschappen kunnen bij dit fonds direct, zonder tussenkomst van de nationale overheid, subsidie vragen voor lokale kleinschalige projecten. Het is een nieuw fonds dat op korte termijn zelfstandig, d.w.z. los van de Wereldbank, zal opereren. Het bestuur van het fonds bestaat uit inheemse leiders. In 2004 heeft het bestuur twee keer vergaderd, in Washington en in Genève. Eind 2004 eiste de Indonesische regering dat Kaisiëpo uit deze functie gezet zou worden met het argument dat de leden van de board in eigen land moeten wonen. De Wereldbank heeft die eis gehonoreerd.

Als voorzitter van het interim-bestuur heeft Viktor Kaisiëpo de jaarlijkse vergadering bijgewoond van de *Assembly Fondo Indigena*, die dit jaar werd gehouden in Santiago de Chile in Chili, en de *Pacific Basin Consultation on the UNPFII* in Suva in Fiji. Beide reizen werden gefinancierd door de WBGFIP en Kaisiëpo heeft de aanwezige inheemse delegaties informatie verschaft over de doelen en werkwijze van dit fonds.

c. Divers

In juni 2004 heeft Viktor Kaisiëpo een college over inheemse rechten verzorgd voor de Amnesty-International-groep van de Katholieke Universiteit Nijmegen.

In september 2004 heeft Viktor Kaisiëpo in het gebouw van de Verenigde Naties in Genève de officiële opening verricht van een fototentoonstelling van portretten van inheemse personen.

Op uitnodiging van Marcos Terena, een vooraanstaande inheemse leider in Brazilië, heeft Kaisiëpo de Inheemse Spelen voor de Braziliaanse inheemse volken bijgewoond die waren georganiseerd door het *Comité Inter Tribale* en werden gehouden in Porto Seguro in Brazilië.

In december 2004 was Viktor Kaisiëpo een van de *keynote speakers* op het door het Nederlandse Centrum voor Inheemse Volken (NCIV) georganiseerde congres *Speaking4Earth* in het Vredespaleis in Den Haag. Hij verving Tom Beanal, de voorzitter van DAP die wegens visumproblemen niet aanwezig kon zijn. Samen met Mevr. Els Wolff heeft hij in aansluiting op het congres de formele opening verricht van de culturele avond *Speaking4Earth*.

2. POLITIEKE DIALOOG – PRESIDIDIUM DEWAN PAPUA (PDP)

In mei-juni 2000 werd in Jayapura het Tweede Papua Volkcongres gehouden (het Eerste Papua Volkcongres, oktober 1961, bevestigde officieel dat het volk van West Papua een onafhankelijke staat wilde en besloot dat de Morgenster de vlag zou zijn van het toekomstige onafhankelijke West Papua). Viktor Kaisiëpo was een van de sprekers tijdens het Volkscongres, dat werd bijgewoond door meer dan vijfduizend mensen uit alle hoeken van West Papua en namens alle inheemse groepen en sectoren. Kaisiëpo werd benoemd tot lid van het nieuwe leiderschap (*Presidium Dewan Papua* – Presidium van de Papua Raad) en tot PDP-vertegenwoordiger in Europa.

Een van de belangrijke besluiten van het Tweede Papua Volkcongres was dat er met vreedzame middelen gestreefd moet worden naar de realisatie van het recht op zelfbeschikking van de Papua's. Een van de instrumenten is een politieke dialoog met de regering in Jakarta. Reeds in december 2001 heeft het PDP voorstellen naar Jakarta gestuurd inzake de gewenste dialoog (*terms of reference*). Dat de Indonesische regering nog steeds niet heeft gereageerd op deze voorstellen is een gevolg van het (wederzijds) wantrouwen dat bestaat tussen de Indonesische machthebbers en de Papua's.

PDP is actief in het zoeken van diplomatieke openingen die alsnog kunnen leiden naar een politieke dialoog tussen de centrale regering in Jakarta en vertegenwoordigers van de Papua's.

In deze context vinden regelmatig overleggen plaats met ambtenaren en politici in Jakarta, overheden van Europese landen (zowel op ambtelijk als politiek niveau), met de Europese Unie, met relevante niet-gouvernementele organisaties (NGO's) en met Indonesische diplomatieke missies in Europa. Vanuit Papua Lobby heeft Viktor Kaisiëpo in 2004 ruim twintig overleggen gehad met overheidsvertegenwoordigers ter bevordering van een open politieke dialoog met 'Jakarta'. Op individueel niveau zijn dit vruchtbare overleggen, waarbij steeds meer respect lijkt te bestaan voor de wensen en ambities van de Papua's. Dit dringt echter nog onvoldoende door in hogere regionen en bij de echte beleidsmakers, waar de aandacht meer gericht is op de eigen economische belangen en op goede relaties met de Indonesische regering, ondermeer van belang geacht in het kader van de strijd tegen het internationale terrorisme

In 2004 heeft een gezamenlijke missie, bestaande uit vertegenwoordigers van PDP (dialoog), Elsham (mensenrechten), OPM (dekolonisatie) en Reconciliation Group (verzoening) overleg gevoerd met de overheden van Ierland, Verenigd Koninkrijk, Finland, Nederland, en de Europese Unie. Deze missie was een goede afspiegeling van de toenemende samenwerking en taakverdeling tussen de verschillende maatschappelijke en politieke organisaties in West Papua. Deze samenwerking is van groot belang en is een onderdeel van de sterker wordende *civic society* in West Papua.

3. MAATSCHAPPELIJKE ORGANISATIES

Papua Lobby onderhoudt contact met diverse maatschappelijke organisaties in Nederland en in andere landen om West Papua op de agenda te zetten, te houden en om de agendapunten van PDP, DAP en andere organisaties onder de aandacht te brengen:

- Medefinancieringsorganisaties (m.n. Novib, Cordaid en ICCO) die actief zijn in West Papua
- Instituut voor Nederlandse Geschiedenis dat in opdracht van de regering een historisch onderzoek doet naar de periode rond de overdracht van West Papua aan Indonesië
- Wereldmuseum Rotterdam dat bezig is met een groot project “Power of Papua” dat vanaf april 2007 gedurende 10 maanden in Rotterdam te beleven is
- Unrepresented Nations and Peoples Organisation (UNPO) waar de Papua’s lid van zijn
- Indonesië Beraad: een regelmatig overleg van een tiental Nederlandse maatschappelijke organisaties die betrokken zijn bij de ontwikkelingen in Indonesië
- Nederlands Centrum Inheemse Volken (NCIV)
- International Working Group Indigenous Affairs (IWGIA), Denemarken
- Incomindios (Zwitserland)
- Gesellschaft für Bedrohte Völker (Duitsland / Zwitserland)
- Vereinte Evangelische Mission (Duitsland)
- Land is Life (USA)
- Cultural Survival (USA)
- Verschillende Environmental NGO’s
- Enzovoorts